

Catalunya, Escòcia i la UE

El procés polític "Catalunya, nou Estat d'Europa" entra ara en una nova fase. La primera fase del procés, la fase de l'independentisme, caracteritzada pel lideratge d'organitzacions de la societat civil catalana (Òmnium, ANC, moviment de les consultes, etcètera) acabarà amb les eleccions al Parlament del 25-N. L'inici d'aquesta fase va ser la manifestació-resposta (juliol 2010) a la sentència del Constitucional espanyol sobre l'Estatut, un text molt modest que havia estat ratificat en referèndum pels ciutadans de Catalunya. Tal com mostren diferents estudis, el creixement de l'independentisme durant aquests vint-i-vuit mesos ha estat constant, fins arribar a l'expressió inequívoca de la massiva manifestació de l'Onze de Setembre del 2012.

A partir del 25-N entrarem en la fase de la independència, liderada per les institucions del país (Govern i Parlament) i pels partits polítics. Podem distingir dues etapes en aquesta segona fase. La primera comprèn el període entre les eleccions al Parlament i la celebració del referèndum/consulta. La segona etapa, cas d'una victòria del sí, serà la que anirà des del referèndum fins a la formalització del nou Estat. Les tasques a desenvolupar en les dues etapes són diferents, i cal no confondre els objectius i les estratègies respectives. Un dels aspectes sobre els que hi ha actualment més confusió és el de la vinculació o no de Catalunya a la Unió Europea, cas que els ciutadans optem per un sí en el referèndum. Podem veure com es considera aquest punt en el cas d'Escòcia-Regne Unit. Esquematzem-ho a partir de les dues etapes esmentades.

Etapa eleccions-referèndum. Sembla prou clar que la UE no té una posició fixada sobre processos "d'ampliació interna". També és clar que els casos escocès i català estan protagonitzats per ciutadans europeus (que ho són des de fa 40 anys en el cas d'Escòcia i 26 en el de Catalunya). Tanmateix, hi ha un clar contrast en dos aspectes bàsics. D'una banda, els ciutadans escocesos tenen garantit legalment

el dret de pronunciar-se en un referèndum democràtic, previst per la tardor del 2014, sobre si prefereixen seguir dins del Regne Unit o bé constituir un nou Estat. Per contra, els ciutadans de Catalunya parteixen d'un marc constitucional que impedeix l'exercici d'aquest dret. Previsiblement, per tant, en aquest cas la consulta haurà de fer-se a partir d'un marc legal internacional. D'altra banda, mentre que les enquestes indiquen que la majoria de ciutadans escocesos són partidaris de se-

moltes complicitats de la ciutadania i de la societat civil. Durant tota aquesta etapa tant els ciutadans escocesos com els catalans seguiran essent ciutadans de la UE.

Etapa referèndum-proclamació formal del nou Estat. En el cas escocès, el procés post-referèndum està descrit en detall per diferents informes (vegi's per exemple el signat per Graham Avery, decisor i expert en temes europeus; sessió 2012-13, HC 643, accessible en la *home page* del Parlament britànic; repeteixo, no del Parlament escocès, sinó britànic!).

De manera contundent s'estableix la irracionalitat i la manca de realisme que suposaria que Escòcia quedés fora de la UE per tornar a ser admesa poc després. Es dona per descomptat que s'establiria un procediment simplificat, després del referèndum, per l'accés d'Escòcia com a nou membre de la UE (també es va fer un procediment simplificat, i molt ràpid, en el cas de l'Alemanya unificada). Es un procediment molt diferent al de l'accés de nous membres a la UE. Escòcia, és diu, no és Turquia. Hi ha drets de ciutadania europea que han de ser respectats. Qualsevol altra cosa seria contradictòria amb els valors de la Unió. Les modificacions a introduir en els tractats serien mínimes (decisió del nombre d'eurodiputats, de vots en el Consell, etcètera).

Aquest procediment es faria en paral·lel a la negociació entre els governs de Londres i Edimburg sobre els termes concrets

de la separació. En aquesta segona etapa transitòria s'apunta que es podrien adoptar fórmules de participació d'Escòcia a la UE, com tenir veu sense vot en el Consell, representació a les conferències intergovernamentals, delegat a la Comissió, etcètera. Així, al final d'aquesta etapa es produirien simultàniament la proclamació formal de la independència i l'accés de ple dret a la UE.

Després del referèndum, el cas de Catalunya es podria regular amb un procediment similar. Per això he proposat que el referèndum a Catalunya es faci el mateix dia que el d'Escòcia. Seria el dia del referèndum Scot-Cat. Així, el procés s'europeïtzaria automàticament. I la resposta prevista de la UE hauria de ser similar en els dos casos.●

IGNAT

guir al Regne Unit, a Catalunya resulta factible que una majoria de ciutadans recolzin la constitució d'un Estat propi. El que tenen uns els hi manca als altres.

Resulta flagrant el contrast entre les cultures polítiques britànica i espanyola en termes de democràcia, modernitat, drets i respecte al pluralisme intern. Mentre els escocesos prepararan el referèndum en els propers dos anys i debatran els pros i contres de cada posició, a Catalunya la principal tasca serà assegurar la realització de la consulta, atesa l'hostilitat del marc constitucional espanyol. Un objectiu bàsic del proper Govern de la Generalitat serà assegurar que el referèndum es faci, i amb totes les garanties procedimentals i legals que el legitimin internacionalment. Per aquest objectiu comptarà amb